

mænd, kort sagt alle, som leve af det mindre Landbrug — naar jeg spørger derom, og særlig vil lægge Vægt paa at faa det mindre Landbrugs Forhold dertil undersøgt, maa man ikke deraf slutte, at jeg ikke har noget Hjerte for Middelstand og Arbejderne i Byerne, paa ingen Maade; men naar dette særlig ligger mig paa Hjerte, er det, fordi — og det kan vel alle være enige om — at det er de af mig nævnte Samfundsklasser, som under vor nuværende Samfundsudvikling ere mest trykkede i økonomisk Henseende, og til hvis Tarv der derfor i første Række maa tages Hensyn, da det er dem, som i den sidste Snæs Aar have været daarligst stillede i økonomisk Henseende, hvad de vist ogsaa langt ind i Fremtiden ville vedblive at være. Naar jeg nu skal til at tænke over, hvor store Nedsættelser disse Samfundslag paa Landet, tage som Helhed, vilde kunne faa paa Finanstoldsatserne, er der en stor Del Sæts, jeg maa skyde ud, fordi det kun er rene Bagateller, de derved kunde vinde, og hvor det navnlig for Landarbejdernes Vedkommende vilde være slet ingen Ting, som kunde vindes derved, eller hvor det kun er mindre Beløb. Det sidste er noget, som jeg skal tage for sig selv — men det kan jeg ganske vist kun gøre skønsvist — naar jeg først er kommen igennem de Finanstoldforandringer, som komme til at røre ved alle Samfundsklassers Forbrug. Gangen i min Beregning har altsaa været den, at jeg først har forsøgt at finde ud de Finanstoldsætser, som berøre alle Samfundsklassers Forbrug, og derefter at fordele den mellem de Samfundslag, jeg særlig nævnte, og de øvrige Lag i Samfundet.

Der foreslaas fuldstændig Toldfrihed for Kul, det er ca. $1\frac{3}{4}$ Million Kr. Det vil, som allerede gjort gældende af det ærede Medlem for Nykøbing paa Falster (R. Claussen) kun være en meget ringe Del heraf, som vil komme Landbruget til gode. Jeg har beregnet, at Andelsmejerier og Slagterier og lignende Landbrugsinstitutioner vel bruge saadan noget som over 1 Million Tdr. Kul om Aaret, og hvis jeg ikke tager meget fejl, vil Tolden deraf være ca. 140,000 Kr. om Aaret. Det er altsaa den jordbesiddende eller rettere sagt det kvægbesiddende Landbrugs Part i denne Reduktion af $1\frac{3}{4}$ Million Kr., Landarbejderne faa slet ingen Part deri. Ved Siden deraf kan jeg ikke tilbageholde den Betragtning, at der i ethvert Tilfælde er mange Landbrugere, som vilde lide derigenem, at Kultolden hæves, nemlig alle dem,

som gaa og trille Tørv. Det ligger jo meget nær, at Kullene i Konkurrencen med Tørvene ville drive Tørvepriserne ned. Dernæst komme $1\frac{1}{4}$ Million Kr. paa grove Metalvarer. Ja, det er jo væsentlig Jærnindustrien og de, som handle med jærnindustrielle Produkter, som ville faa Gavn deraf. Det er i ethvert Tilfælde en forsvindende Del deraf, som bruges paa Landet, og den Del af denne Toldnedsættelse, som virkelig kommer Landbruget til gode, vil blive en endnu mere forsvindende Del. Ingen skal faa mig til at tro, at fordi man hæver en Smule Jærntold, skulde man faa sine Heste beslaaede billigere end nu. Det samme gælder ogsaa en hel Række andre Artikler, som bruges af Landbrugerne, Spader, Grebe, Leer o. s. v. Den Told, som hviler paa disse Sager, og som altsaa helt eller delvis kan falde bort, spiller en saa ringe Rolle over for Varernes Værdi, at der ikke er nogen Sandsynlighed for, at en Nedsættelse paa dette Punkt virkelig vil komme Landbrugerne til gode. Saa er der de $1\frac{1}{2}$ Million Kr. paa Petroleum. Ja, det er en af de Artikler, som bruges hele Samfundet rundt. Ganske vist har det ærede Medlem for Nykøbing Ret, naar han fra den Petroleum, som gik ind i det almindelige Forbrug, vilde have trukket en Del, som anvendes i industrielle Øjemed.

Dernæst er der 570,000 Kr. paa Ris og Rismel; noget, som ogsaa bruges hele Samfundet rundt. Saa er der 235,000 Kr. paa raat Salt; det kan ogsaa siges at gaa hele Samfundet rundt. Endelig 60,000 Kr. paa salt Sild og paa Farvestoffer 170,000 Kr., foruden en Mængde andre Poster. Hvad det er for Poster nævnte det ærede Medlem ikke, men naar han ikke nævnte dem, er det vel Smaaposter, altsaa Farvestoffer 170,000 Kr. Jeg vil spørge, hvor meget af dette vil finde Vej ud paa Landet til Gaardmænd, Husmænd og Indsidere. Endvidere foreslaas der Toldfrihed for Kemikalier, som benyttes af Landbruget. Det er noget, som virkelig gaar til Landbruget, og hvoraf i ethvert Tilfælde en Del gaar til det mindre Landbrug. Hvor meget det er, tilstaar jeg ikke at kunne finde noget om. Jeg har ikke i Toldregnskaberne kunnet finde det Beløb, Tolden for Kemikalier andrager. Dernæst kommer Toldfrihed for Garn til Fiskenet; det kan være godt for Fiskerne, men Landbruget og Landarbejderne hjælper det ikke, og lige saa lidt hjælper det dem at faa Toldfrihed paa Østers, der indbringes i danske Fiskefartøjer fra aaben Sø; heller ikke hjælper det, at Tolden tilbagebetales